

Zápisnica z 25 riadneho zasadnutia Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie

23. mája 2023, 10:00 – 12:30

Zasadacia miestnosť, Hotel Bôrik

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Rokovanie viedol: Ing. Ľudovít Ódor, predseda vlády SR, predseda Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie (ďalej len Rada)

Program 25 zasadnutia

Bod 1 - Privítanie, otvorenie zasadnutia, overenie uznášaniaschopnosti Rady

Bod 2 - Plán zasadnutí Rady na rok 2023 (VAIA) – schvaľovanie

Bod 3 - Návrh na zriadenie Koordinačnej platformy a pracovných skupín (VAIA) - schvaľovanie

Bod 4 - Informácia o stave implementácie Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií (VAIA)

Bod 5 - Prezentácia aktuálneho stavu implementácie prioritných osí 9 a 10 operačného programu Integrovaná infraštruktúra (MŠVVaŠ SR a MH SR)

Bod 6 - Prezentácia podpory výskumu, vývoja a inovácií v Programe Slovensko (MŠVVaŠ SR a MH SR)

Bod 7 - Používanie zahraničných hodnotiteľov v rámci Programu Slovensko (VAIA)

Bod 8 - Prezentácia VER 2022 – periodické hodnotenie tvorivej činnosti (MŠVVaŠ SR)

Bod 9 – Rôzne

Bod 10 – Záver

Bod 1 – Privítanie, otvorenie zasadnutia, overenie uznášaniaschopnosti Rady

Priebeh 25. zasadnutia Rady

Predseda Rady privítal prítomných na jubilejnom 25. zasadnutí Rady a otvoril rokovanie. Privítal nového člena Rady, p. Pavla Povalu. Predseda Rady uviedol hlavné body programu zasadnutia: schválenie poradných orgánov Rady, koordinačnej platformy a pracovných skupín pre financovanie vedy, výskumu a inovácií, pre výskumnú infraštruktúru a pre regionálne inovácie. Zároveň informoval, že predmetom zasadnutia sú aj informácie o implementácii Národnej stratégie pre vedu, výskum a inovácie 2030, o implementácii prioritných osí operačného programu Integrovaná infraštruktúra zameraných na podporu výskumu, vývoja a inovácií, informácie o plánovaných aktivitách Programu Slovensko, potreby využitia zahraničných hodnotiteľov a informácie o periodickom hodnotení tvorivej činnosti VER 2022. Pred začiatkom rokovania sa overila uznášaniaschopnosť Rady a konštatovala sa prítomnosť 14 členov, z toho 9 nominovaných členov Rady.

Predseda Rady upozornil všetkých zúčastnených, že zasadnutie je po celú dobu nahrávané z dôvodu zhotovenia zápisnice a oboznámenia neprítomných o priebehu zasadnutia.

Prvým bodom rokovania bolo schválenie programu 25. zasadnutia, pričom sa nezaznamenali žiadne návrhy na jeho zmenu alebo doplnenie.

M. Jančo upozornil, že odoslal podklady a chcel by sa v bode č. 9 Rôzne vyjadriť na tému financovania vysokých škôl. Predseda objasnil, že sa s tým počíta.

Záver k hlasovaniu o programe: Prítomní schválili program zasadnutia jednoduchou väčšinou.

Predseda Rady pristúpil k schvaľovaniu overovateľa zápisnice. Navrhol p. Simančíka a Predseda Rady otvoril hlasovanie.

Záver k schvaľovaniu overovateľa zápisnice: Prítomní schválili p. Simančíka za overovateľa zápisnice jednoduchou väčšinou.

Bod 2 – Plán zasadnutí Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie na rok 2023

Predseda Rady otvoril druhý bod programu a odovzdal slovo tajomníčke, aby krátko predstavila materiál vypracovaný sekretariátom Rady.

M. Kršková privítala účastníkov zasadnutia a zhrnula bod 2 týkajúci sa plánu zasadnutí sekretariátu Rady na rok 2023. Plán bol zostavený na základe dostupných informácií a zväčša závisí od plánu práce vlády a plánu legislatívnych úloh, ktoré však ešte na rok 2023 neboli schválené. Cieľom zasadnutí má byť pravidelné informovanie členov o aktuálnom stave implementácie národnej stratégie, fondov EÚ a ďalších významných dokumentov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, schvaľovanie ďalších významných dokumentov, ako predbežný plán financovania na rok 2024 s výhľadom na roky 2025-2026. Ambícia je na jeseň tohto roka mať už predbežný plán financovania, to znamená zoznam zámerov výziev alebo výziev na rok 2024. Tajomníčka ďalej upozornila, že plány sa môžu meniť a zasadnutia Rady môžu byť zvolávané aj mimo stanoveného harmonogramu, prípadne sa materiály budú schvaľovať per rollam.

Podpredseda Rady a minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie P. Balík navrhol doplnenie septembrovej schôdze o informáciu o stave implementácie inovačnej stratégie RIS3, vrátane procesu podnikateľského objavovania.

Záver k bodu 2: Po diskusii bol bod schválený jednoduchou väčšinou s pripomienkou P. Balíka.

Bod 3 – Návrh na zriadenie Koordinačnej platformy a pracovných skupín (VAIA)

Predseda Rady otvoril tretí bod programu a odovzdal slovo tajomníčke Rady, ktorá predstavila predložený materiál.

Tajomníčka Rady vysvetlila, že členovia Rady dostali informáciu o tom, ako by mala koordinačná platforma vyzerat' a tiež návrh na zloženie pracovných skupín zaoberajúcich sa financovaním výskumu, vývoja a inovácií, pracovnú skupinu pre regionálne inovácie a pracovnú skupinu pre výskumnú infraštruktúru. Materiál bol predmetom pripomienkovania. Vyhodnotenie pripomienok bolo súčasťou predloženého materiálu. Niektorí bývalí členovia Rady z rezortov boli presunutí do koordinačnej platformy.

Predseda Rady sa poďakoval tajomníčke za uvedenie materiálov a otvoril rozpravu k tomuto bodu.

P. Balík požiadal, aby pri vzniku pracovnej skupiny pre regionálne inovácie bolo MIRRI v roli spolugestora a predsedu, možno aj na báze rotácie v spolupráci s VAIA.

Ako dôvod uviedol, že MIRRI pokrýva aj tému regionálneho rozvoja cez program Slovensko.

Tajomníčka Rady spresnila, že s pripomienkou počítame.

M. Kahanec vzniesol pripomienku týkajúcu sa reprezentácie zamestnancov v rámci Koordinačnej platformy a tiež ohľadne spresnenia, čo znamená zástupca sektora vysokých škôl, ktorý by mal byť v pracovnej skupine pre financovanie prítomný (rektorská konferencia, rada vysokých škôl...) a ako zabezpečiť dostupnosť dátovej infraštruktúry.

Tajomníčka poďakovala M. Kahancovi za užitočné podnety.

P. Povala upozornil na to, že VAIA by mala byť aktívna v styku so stakeholdrami a diskutovalo sa aj o facilitácii a manažovaní veľkých skupín aktérov. Je dôležité disponovať dostatočnými kapacitami pre zabezpečenie ich fungovania.

Tajomníčka Rady reagovala, že Výskumná a inovačná autorita bude musieť robiť pomerne veľa facilitácie rôznorodých záujmov a už aktívne pracuje na príprave.

J. Nantl uviedol ako zásadné opatrenie skonsolidovať výkonnú schopnosť štátu.

Záver k bodu 3: Po diskusii bol bod schválený jednoduchou väčšinou s pripomienkami od M. Kahanca aj P. Balíka.

Bod 4 – Informácia o stave implementácie Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií

Predseda Rady uviedol štvrtý bod programu a odovzdal slovo tajomníčke Rady, ktorá predstavila predložený materiál.

Aktuálny stav plnenia opatrení VAIA na rok 2023

	Ukončené	Podľa plánu	Oneskorené/potenciálne oneskorené	Zatiaľ sa nezačalo s implementáciou
Úrad vlády SR (VAIA)	4	14	7	2

Ukončené opatrenia:

- Zriadenie analytickej a talentovej jednotky na VAIA (2 opatrenia)
- Vyhlásenie výziev z Plánu obnovy a odolnosti (2 opatrenia)

Oneskorené, resp. potenciálne oneskorené opatrenia:

- Príprava záväznej metodiky riadenia, financovania a hodnotenia podpory VVal (1 opatrenie)
- Vyhlásenie výziev z Plánu obnovy a odolnosti (6 opatrení)

Do opatrení, ktoré VAIA ešte nezačala implementovať s plnením v roku 2023, patria:

- Vypracovanie plánu konsolidácie kompetencií ministerstiev, existujúcich agentúr a inštitúcií zodpovedných za tvorbu politík a podporu VVal (1 opatrenie) – pozn. opatrenie je závislé od revízie výdavkov a kompetencií, ktorá práve prebieha
- Inštitucionalizovanie a podpora jazykového vzdelávania cudzincov (1 opatrenie).

Tajomníčka uviedla, že materiál bol distribuovaný všetkým členom na pripomienkovanie. Ide o reportovanie, ktoré sa bude robiť raz ročne voči Rade. Tajomníčka zdôraznila, že stratégia bola schválená oneskorene až na jar roku 2023 kvôli politickým aj iným okolnostiam. Aj keď sa schvaľovanie oneskorilo, pracovalo sa na niektorých opatreniach, ako je rozsiahla revízia výdavkov a analýza podpory výskumu, vývoja a inovácií zo strany štátu. Plánuje sa tiež predložiť návrh podpory na politickej a implementačnej úrovni do septembra. Zatiaľ sú ukončené 4 opatrenia podľa plánu, ďalších 14 je v procese a 7 môže byť oneskorených. Ešte nebola začatá implementácia 2 opatrení, ktoré majú byť realizované v roku 2023.

Následne sa otvorila diskusia a I. Kleinová spresnila, že v materiáli ide len o opatrenia, ktoré má na starosti VAIA a postup napĺňania opatrení ministerstvami znázorňuje semafor, ktorý bol účastníkom zaslaný pred rokovaním. Niektorí diskutujúci zdôraznili, že existujú aj opatrenia v kompetencii iných ministerstiev. Predseda Ódor vyjadril podporu nielen rýchlosti implementácie, ale aj kvalite a procesom.

Podpredseda Rady a minister financií SR M. Horváth ocenil systém práce s opatreniami a apeloval, že by sme sa mali tentokrát snažiť aj o krásu implementácie, nielen o nejakú včasnosť, rýchlosť alebo počet splnených položiek. Upozornil tým na snahu riadne nasledovať legislatívny proces, napríklad v prípade zdaňovania príjmov z cenných papierov.

Predseda Rady zdôraznil, že menej záleží na tom, aby to bolo formálne splnené a viac nám záleží na tom, čo je ten obsah a prečo to robíme. Následne konštatoval, že Rada zobrala Informáciu o stave implementácie Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií na vedomie.

Bod 5 – Prezentácia aktuálneho stavu implementácie prioritných osí 9 a 10 operačného programu Integrovaná infraštruktúra (MŠVVaŠ SR a MH SR)

Predseda Rady uviedol piaty bod programu a odovzdal slovo zástupcovi MŠVVaŠ SR, generálnej riaditeľke sekcie štrukturálnych fondov D. Augustínskej, ktorá odprezentovala Aktuálny stav implementácie relevantných častí prioritných osí 9 a 10 operačného programu Integrovaná infraštruktúra.

Po ukončení prezentácie zástupcu MŠVVaŠ SR odovzdal predseda Rady slovo zástupcovi MH SR, riaditeľovi odboru riadenia operačných programov a metodiky E. Škorvagovi, ktorý odprezentoval Aktuálny stav implementácie relevantných častí prioritných osí 9 a 10 v gescii MH SR.

Po ukončení prezentácie zástupcu MH SR odovzdal predseda slovo P. Balíkovi, aby prípadne doplnil prezentované informácie z pozície gestora Európskych štrukturálnych a investičných fondov.

P. Balík vysvetlil, že prioritu vlády tvorí efektívne čerpanie prostriedkov zo starého programového obdobia 2014-2020. Plánujú sa pravidelné stretnutia na úrovni ministrov a rovnako aj koordinácia s pani podpredsedníčkou vlády. Taktiež upozornil na dva rizikové projekty v gescii ministerstva školstva - projekt ACCORD a projekt Biobanky. Zdôraznil výborný stav čerpania prostriedkov na ministerstve hospodárstva. Spomenul aj iniciatívu SAFE a dohodnuté alokácie medzi ministerstvami hospodárstva a školstva. Ďalej zdôraznil, že plánujú pravidelne monitorovať stav čerpania a kontrahovania prostriedkov na úrovni ministrov.

Predseda Rady na úvod rozpravy vyjadril svoje názory týkajúce sa čerpania fondov. Zdôraznil potrebu zamerania sa na budúcnosť a dosiahnutie reálnych cieľov, ktoré prispievajú k zlepšeniu postavenia podnikov a inováciám. Vyjadril obavy, že by mohli dôjsť k opakovaniu nedostatkov z predošlého programového obdobia. Navrhol diskutovať o obsahu a kvalite projektov, ktoré prispievajú k rozvoju vedy a zlepšeniu situácie na Slovensku. Zdôraznil dôležitosť nezmeškania príležitosti pre ďalšie programové obdobie, no tiež nabádal na viac obsahové prezentácie do budúcnosti.

Následne otvoril diskusiu a dal priestor p. D. Čížkovej. Tá sa pýtala na rozdelenie nevyčerpaných peňazí a súvis s riešením energetickej krízy a na mechanizmus pridelovania týchto financií na pomoc pre univerzity a akademické inštitúcie.

M. Kahanec súhlasil s predsedom Rady v kritike obsahu prezentácií a zdôraznil potrebu inovácie pre budúcnosť. Mal pripomienku týkajúcu sa rizík v projektoch a mechanizmu, ako sa s nevyčerpanými peniazmi nakladá.

F. Simančík upozornil na nedostatočné vyčerpanie peňazí a potrebu zmeniť prostredie čerpania a merateľné ukazovatele, zaviesť niečo, čo prinesie inováciu, aby nedochádzalo k podobným situáciám ako dnes. Podotkol, že sme sa naučili perfektne vykazovať, ale zabudli sme pracovať.

Štátnik tajomník MH SR P. Švec súhlasil s F. Simančíkom a zdôraznil potrebu zodpovedného nakladania s verejnými financiami. Nedávať financie každému za každú cenu. Za MH SR ide veľa prostriedkov na podporu firiem. Diskutujúci sa zhodli na potrebe zjednodušenia a debyrokratizácie.

P. Povala by privítal do budúcnosti nejaké pozitívne informácie v prezentáciách. Zdôraznil, že na SR máme problémy s absorpčnou kapacitou.

P. Balík krátko reagoval a štrukturoval predošlú debatu do dvoch úrovní. Uviedol, že jedna úroveň je strana štátnej správy ministerstiev a byrokracie a druhá strana sú prijímatelia. Uviedol Poliakov ako dobrý príklad čerpania prostriedkov. Zároveň dodal, že rovnako tak podliehajú pri čerpaní eurofondov byrokracii, metodickým usmerneniam, ale je to tam lepšie nastavené ako u nás. Dodal, že je dobré vedieť, že pravidlá existovať musia a musíme ich akceptovať. Rovnako tak musíme pochopiť stranu Európskej únie, ale zároveň sa musíme snažiť tie pravidlá okresať, aby boli čo najakceptovateľnejšie. Je potrebné motivovať úradníkov, aby sa nebáli projektov, nebáli sa urobiť občas aj chyby. Robiť všetko transparentne a posúvať sa ďalej, sústrediť sa na výsledok a na využitie prostriedkov. Dôležité je mať aj dobrých zahraničných konzultantov na projektovú prípravu. Na Slovensku chýbajú kvalitne a včasne pripravené projekty.

J. Nantl uviedol, že na CEITEC v Brne sa dostali na 8% štrukturálnych fondov rozpočtu inštitúcií, čo je výsledkom cielenej stratégie, takže to bolo brané ako budovanie kapacity v celom štáte.

Tajomníčka Rady následne hovorila o potrebe zlepšenia nastavenia ukazovateľov a merania dopadov projektov, ako aj o presune zodpovednosti za kontrolu projektov na zahraničných hodnotiteľov.

M. Jančo sa tešil, že aj ostatní vyjadrujú svoju nespokojnosť s obsahom prezentácií a zdôraznil dôležitosť výberu kvalitných projektov a následného sledovania ich výsledkov.

Štátny tajomník Švec zodpovedal otázku D. Čížkovej ohľadom financovania energetickej krízy, kde uviedol, že snahou je využiť nevyčerpané prostriedky na refundáciu nákladov spojených s energetickou krízou v domácnostiach.

M. Kahanec zdôraznil, že systém by mal byť založený na dôvere a nie na strachu, aby tam mohol byť priestor aj na nejakú malú chybovosť, ktorá potom nie je fatálna. Ďalej vzniesol návrh, aby sa aj do zápisnice dala požiadavka Rady, aby do budúcnosti prezentácie boli viac obsahové a dalo sa o nich lepšie diskutovať. Nie v zmysle, koľko sme čerpali a veľa čísel, ale niečo substantívneho alebo obsahového charakteru a nie výkazníctvo.

Predseda Rady tiež akcentoval potrebu substantívnejšieho obsahu v prezentáciách a následne konštatoval, že Rada zobrala informácie o aktuálnom stave implementácie prioritných osí 9 a 10 operačného programu Integrovaná infraštruktúra na vedomie.

Bod 6 – Prezentácia podpory výskumu, vývoja a inovácií v Programe Slovensko

Predseda Rady otvoril šiesty bod programu a odovzdal slovo ministrovi investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR P. Balíkovi, ktorý uviedol všeobecné informácie o Programe Slovensko 2021-2027 ako zástupca riadiaceho orgánu. V rámci programu Slovensko je vyčlenená suma 1,78 miliardy EUR na podporu vedy, výskumu a inovácií. Zmluvy o sprostredkovaní sú podpísané medzi ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, ministerstvom hospodárstva a ministerstvom školstva. Plánované je vyhlasovanie výziev v priebehu júna. Minister tiež zdôraznil potrebu synergie medzi Programom Slovensko a plánom obnovy a rovnako tak aj spoluprácu s národnou implementačnou a koordinačnou autoritou. Cieľom je, aby sme v priebehu júna začali s vyhlasovaním výziev z tohto programového obdobia.

Následne odovzdal predseda Rady slovo zástupcovi MŠVVaŠ SR L. Grznárikovi, ktorý odprezentoval plán podpory výskumných a vývojových aktivít v Programe Slovensko zo strany MŠVVaŠ SR.

Po ukončení prezentácie zástupcu MŠVVaŠ SR odovzdal predseda Rady slovo zástupcovi MH SR B. Škodovi, ktorý odprezentoval plán podpory výskumných a vývojových aktivít v Programe Slovensko zo strany MH SR.

Predseda Rady otvoril diskusiu k prezentáciám z bodu 6 programu.

M. Brestič zdôraznil dôležitosť podpory partnerstiev medzi vzdelávacími inštitúciami a hospodárskou praxou. Spomenul význam uplatniteľnosti absolventov v hospodárskej sfére a potrebu zabudovať vedecké ciele do spolupráce s podnikmi. Zdôraznil aj potrebu efektívnej bilaterálnej spolupráce a zlepšenia hodnotenia projektov. Poukázal na dôležitosť budovania infraštruktúry a kontinuálneho financovania v dlhodobom horizonte. M. Brestič zdôraznil, že musíme zohľadňovať aj dlhodobé vízie.

M. Kahanec vyjadril spokojnosť s prezentáciami a stotožnil sa s mnohými bodmi. Poukázal na príklad investície do počítačového laboratória, ktoré sa nepoužívalo a zdôraznil potrebu reálneho implementovania opatrení. Pripomenul význam podpory ľudských zdrojov a otvorenejšieho prístupu univerzít. Varoval pred klanovou kultúrou a poukázal na potrebu prepojenia a návratnosti investícií. Podporil opatrenia, ktoré pritiahnu talenty a vyzval na dôraz na efektívnu implementáciu, aby sa talenty neodradzovali.

D. Čížková zdôraznila dôležitosť podpory ľudských zdrojov a navrhla kontinuálne výzvy pre postdoktorandské miesta, aby mladí výskumníci nemuseli po ukončení štúdia odchádzať z krajiny. Poukázala na potrebu mať doma vytvorené laboratória, infraštruktúru a financie na udržiavanie a obnovu prístrojov. Vyslovila názor, že pre prilákanie talentov zo zahraničia je dôležité najprv vytvoriť kvalitné podmienky a etablovať sa ako profesionálna vedecká komunita. D. Čížková tiež hovorila o dôležitosti medzinárodnej spolupráce a navrhla vytvorenie spoločných vedeckých projektov a laboratórií, ktoré umožnia výmenu pracovníkov a študentov. V závere žiadala o kontinuálne finančné prostriedky na podporu postdoktorandov, aby mohli ostať doma a pracovať vo vlastných laboratóriách.

M. Horváth sa vyjadril, že riešenie finančnej stránky a odmeňovania je dôležité, ale bez zohľadnenia širšieho kontextu a kvality môže nastať situácia, keď sa prostriedky

nevyužijú efektívne. Poukázal na potrebu vytvoriť prostredie, kde domáci aj zahraniční výskumníci, vrátane vracajúcich sa Slovákov, nájdu na Slovensku domov, kde budú mať priestor na rozvoj. Vyjadril obavy, že existujúce inštitúcie nemusia byť pripravené plniť túto úlohu a hovoril o potrebe širšej reformy alebo vytvorenia nových inštitúcií. Podčiarkol, že ide nielen o plat, ale aj o fyzické vybavenie a inštitucionálne zázemie, ktoré by mali poskytovať priestor pre ľudí v skorom štádiu ich kariéry. Minister Horváth zároveň zdôraznil, že úspech tohto opatrenia je spojený s celkovým reformným procesom, a že finančný pilier sám o sebe nestačí, ale musí byť doplnený o iné opatrenia.

F. Simančík zdôraznil dôležitosť definovania opatrení a ich realizácie s cieľom dosiahnuť úspech. Navrhol, aby ministerstvo školstva aj iné rezorty prijali 5 kritérií: nárokovateľnosť, predvídateľnosť, jednoduchosť, rýchlosť a kontinuálnu výzvu, ktoré boli použité v predchádzajúcej prezentácii. Vyzval k zjednodušeniu a rýchlemu vyhodnoteniu projektov, aby sa podnikatelia nemuseli zaoberať zbytočnou byrokraciou. Zároveň poukázal na potrebu podpory výskumu a vývoja vo firmách a navrhol mechanizmy, ktoré by umožnili podporu väčšiemu počtu projektov. Taktiež zdôraznil dôležitosť hodnotenia projektov pred a po ich realizácii.

M. Jančo navrhol prístup, kde by sa najskôr hľadali funkčné konzorciá, ktoré už organicky vykonávajú činnosť a potom by sa im prispôboval systém riadenia eurofondov. Kritizoval aj nakupovanie infraštruktúry za vysoké sumy bez jasného cieľa a navrhol, aby sa poskytoval hardvér funkčným konzorciám, ktoré ho potrebujú na naplnenie svojich sústavných cieľov. Súhlasil s nápadom nájsť príklady, či je súčasný systém výhodný pre tieto konzorciá a ukázať, že kontinuálny výskum a financovanie sú možné aj iným spôsobom, než prostredníctvom eurofondov. Kritizoval aj súčasný spôsob financovania výskumu.

P. Povala hovoril o dôležitosti privátneho sektora a jeho úlohe v hospodárstve. Zdôraznil potrebu podpory podnikov a vzdelávania. Navrhol, že kľúčovým faktorom je zistenie, v čom je jednotlivý človek najlepší, a ak na túto otázku nedokáže odpovedať, nemal by dostávať financie. Považuje to za dôležitý filter a zábavný spôsob, ako posúvať veci vpred.

M. Kahanec podotkol, že častokrát je návrat talentov na Slovensko poznačený a odradený tým, že tu mladí ľudia nachádzajú nie celkom férové prostredie. Ako príklad uviedol predátorské publikácie a nekalé praktiky.

Predseda Rady následne konštatoval, že Rada zobrala informácie o plánovanej podpore výskumu, vývoja a inovácií z Programu Slovensko na vedomie.

Bod 7 – Používanie zahraničných hodnotiteľov v rámci Programu Slovensko

Predseda Rady otvoril siedmy bod programu a odovzdal slovo tajomníčke Rady, ktorá v krátkej prezentácii poskytla informácie o aktuálnom stave diskusií ohľadom zahraničných hodnotiteľov v rámci Programu Slovensko, vrátane dôležitosti tohto nástroja pre zabezpečenie kvalitného a transparentného procesu výberu projektov. Následne svoje postoje a výhrady k tejto téme predniesli za ministerstvo školstva D. Augustínska a za ministerstvo hospodárstva B. Škoda.

Počas prezentácie musel z dôvodu iných pracovných povinností predseda Rady odísť a prenechal vedenie zasadnutia podpredsedovi Rady, P. Balíkovi.

Podpredseda Rady otvoril diskusiu k bodu 7 programu.

B. Škoda hneď na úvod zdôvodnil ich postoj k zahraničným hodnotiteľom. Z ich pohľadu čas schvaľovania projektov ovplyvňujú práve hodnotitelia. Nevidel dôvod na to, aby nejakých "lokálnych žiadateľov" z regiónu posudzovali zahraniční hodnotitelia. No zároveň uviedol, že je za to, aby excelentný výskum takto posudzovaný bol. Zdôraznil, že ak by táto debata bola rámcová, sú pripravení ten excelentný výskum na odborných hodnotiteľov posunúť absolútne bez problémov, ale je nutné dopracovať ten mechanizmus.

D. Augustínska si zobrala slovo a uviedla, že z dôvodu konfliktu záujmov vítajú mať zahraničných hodnotiteľov, ale zdôraznila, že je to potrebné dostať na medzinárodný alebo nadnárodný rozmer. Spresnila, že sa trošku obáva pri rozbehnutých projektoch, nakoľko tento systém ešte nie je odskúšaný. Zároveň dodala, že sú pripravení na túto tému rokovať.

M. Kahanec hovoril o potrebe inovácie a zmene byrokratického aparátu v kritike na prednes zástupcov ministerstva školstva a hospodárstva a zdôraznil, že nemôže prijať ich argumentáciu. Plne podporil snahu, aby systém umožňoval externé hodnotenie a zapájal zahraničných hodnotiteľov. Zdôraznil výhody tohto prístupu, ako je získanie expertízy a nezávislého hodnotenia. Súčasne však upozornil na možné nevýhody, keď zahraniční hodnotitelia nemusia plne porozumieť negatívnym aspektom v slovenskom

prostredí. Vyzdvihol dôležitosť znalosti slovenského ekosystému a upozornil na potrebu transparentnosti a etických kritérií pri hodnotení.

M. Jančo navrhol urobiť krok smerom k inovácii prostredia na Slovensku. Súhlasil s názorom M. Kahanca. Vyzdvihol výhody zapojenia zahraničných hodnotiteľov a radil, aby sa riešili potenciálne problémy a hľadali riešenia pre finančné prostriedky. Podporil rozhodné kroky v tejto oblasti a pripomenul, že jedným z cieľov je, aby Slovensko bolo relevantné a konkurencieschopné a vyzýval k zapojeniu sa do európskeho systému. Zdôraznil, že je dôležité, aby sme dosiahli významné zlepšenia a naplnili víziu, pretože chudobný štát by bol zlyhaním.

A. Madarasová Gecková upozornila, že aj ona funguje ako zahraničný hodnotiteľ na mnohých projektoch a zdôraznila, že pri zavádzaní zahraničných hodnotiteľov bolo už včera neskoro. Ďalej tiež súhlasila s M. Kahancom v negatívach, ktoré aj tento prístup má.

P. Povala hovoril o dôležitosti zapojenia zahraničných hodnotiteľov v rámci inovačných projektov. Vyjadril súhlas s použitím segmentácie a hľadal možnosti riešenia problémov spojených so zahraničnými hodnotiteľmi. Poukázal na potrebu získania financií od ministerstva a vítal možnosť napasovať štruktúry európskych peňazí. Zároveň zdôrazňoval výhody a benefity takéhoto ekosystému pre slovenských výskumníkov. Podporil okamžité začatie so zahraničnými hodnotiteľmi a považoval to za obrovský benefit.

F. Simančík tiež zdôraznil výhody zavedenia zahraničných hodnotiteľov najmä v odstránení konfliktu záujmov.

J. Nantl poznamenal, že až príliš dlho sa debatuje o niečom, čo je už v podstate civilizačný štandard. A tiež poukázal na to, že v post pandemickom svete, kde sú ľudia naučení využívať online prostriedky komunikácie, je zavedenie takéhoto spôsobu hodnotenia omnoho jednoduchšie.

P. Balík sa spýtal, či už bola spravená nejaká analýza toho, ako to funguje v zahraničí.

M. Kršková ho odkázala na správu OECD, ktorá hovorí o využívaní štrukturálnych fondov na podporu výskumu vývoja a inovácií, kde jednoznačne zaznelo aj od Európskej komisie a expertov, že je to už civilizačný štandard pri výskume a vývoji.

Podpredseda Rady konštatoval, že Rada zobrala informácie o používaní zahraničných hodnotiteľov na vedomie.

A. Madarasová Gecková následne pre krátkosť času a potrebu detailnej diskusie k VER navrhla, aby sa diskusia k bodu 9 a dokumentu od M. Janča k VER presunula na ďalšiu schôdzu alebo špeciálne stretnutie.

M. Jančo súhlasil, ale zdôraznil, že niektorí dekaní vysokých škôl z toho budú sklamaní. Následne sa Rada dohodla, že materiál M. Janča preberú na samostatnom stretnutí, ktoré zorganizuje VAIA.

Bod 8 – VER 2022 – periodické hodnotenie tvorivej činnosti

Následne podpredseda Rady uviedol ôsmy bod programu a odovzdal slovo M. Kánovskému, ktorý predstavil periodické hodnotenie tvorivej činnosti – VER 2022.

Podpredseda Rady následne konštatoval, že Rada zobrala informácie o periodickom hodnotení tvorivej činnosti na vedomie.”

Bod 10 – Záver

Podpredseda Rady sa poďakoval prítomným za podnetné návrhy a spoluprácu.

Zapísali: Matej Jando, Katarína Dömösová

Overil: Dr. Ing. František Simančík

Schválil:

Michaela Kršková, MA, tajomníčka Rady vlády SR pre vedu techniku a inovácie

Ing. Ľubomír Ódor, predseda Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie

Prílohy:

Príloha č.1 - Prezenčná listina

Príloha č. 2 - Prezentácia Stav implementácie OPII v gescii MŠVVaŠ SR

Príloha č. 3 - Prezentácia Stav implementácie OPII v gesci MH SR

Príloha č. 4 - Prezentácia plán podpory výskumných a vývojových aktivít v Programe Slovensko zo strany MŠVVaŠ SR

Príloha č. 5 - prezentácia plán podpory výskumných a vývojových aktivít v Programe Slovensko zo strany MH SR

Príloha č. 6 - prezentácia využívanie zahraničných hodnotiteľov v rámci Programu Slovensko

Príloha č. 7 - prezentácia VER 2022

Príloha č. 8 - materiál k príprave VER